

[Emmert Andersen]

»Nu er sandheden blotlagt, og der tegner sig et afskyvækkende billede af misbruget af grønlandsk område.«

At det også er lykkedes at skabe splittelse imellem Danmark og Grønland, kan man se af underoverskriften, hvor der står:

»Sovjetborgerne har med tilfredshed noteret Jonathan Motzfeldts udtalelse om, at »Grønland skal være et fredscentrum i det arktiske område«. Men da det ikke er det grønlandske landsstyre, der styrer udenrigs- og forsvarspolitikken, falder ansvaret for opbygningen af USAs angrebsstyrke i Grønland på den danske regering.«

Der er en bemærkelsesværdig overensstemmelse mellem hr. Steen Folkes og hr. Pelle Voigts og Sovjets ytringer; man skulle næsten tro, at de havde hjulpet hinanden, jeg ved ikke, hvem der har hjulpet hvem, eller om det bare er en tilfældighed, at man siger næsten nøjagtig de samme ting.

Hele hensigten er afsløret, og alle ansvarlige partier i tinget, der er enige om Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik, skulle tage afstand fra det, således at vi forhindrer bestræbelserne på at så mistillid og splid.

Niels Helveg Petersen (RV):

I modsætning til, hvad flere talere fra især regeringspartierne har anført, finder jeg ikke, at debatten i dag er overflødig, endsi- på nogen måde skadelig. Jeg hilser velkommen denne lejlighed til at få en diskussion af de ting, som er fremdraget, og som vedrører forholdet mellem Danmark, USA, Grønland og forsvarsområderne i Grønland.

En del af baggrunden for diskussionen er den flere gange omtalte bog »Grønland – Middelhavets Perle«. Jeg synes, at bogen kaster et interessant lys over betydningen og omfanget af amerikanske installationer i Grønland. For mig indeholdt bogen i hvert fald adskilligt nyt. Det gjorde den ikke for hr. Arentoft og måske heller ikke for andre, men jeg er da i hvert fald taknemlig for at blive delagtiggjort i en viden, som åbenbart er almindelig. Jeg vil også godt takke forsvarsministeren for redegørelsen, som jeg syntes var udmærket.

Når spørgsmålet om forsvarsområderne i Grønland ikke hidtil har pådraget sig så stor opmærksomhed – det har været et temmelig ubelyst område – så har det sin baggrund i

flere forskellige forhold. Man kan pege på, at 1951-aftalen er rummelig og klar, ikke efterlader fortolkningstvivel om de væsentlige spørgsmål, om f.eks. suveræniteten og om dansk adgang til baserne. Man kan pege på – det er nok endnu væsentligere – at samarbejdet mellem danske, grønlandske og amerikanske myndigheder er forløbet godt. Man kan også pege på, heldigvis, at forholdet mellem den grønlandske befolkning og baserne har udviklet sig ordentligt. Og endelig og især – det er måske det vigtigste – må man notere, at ganske specielt Søndre Strømfjord-forsvarsområdet spiller en ganske overordentlig stor rolle for det grønlandske samfund, for flybetjeningen af Grønland og dermed for Grønlands forbindelse med omverdenen. Det er forhold, som jeg synes forsvarsministeren belyser udmærket, men som hverken hr. Pelle Voigt eller hr. Steen Folke kom ind på.

Paul Claesson påviser i sin bog, at Grønlandsaftalen mellem Danmark og USA fra 1951 er en vigtig forudsætning for beslutningen om, at vi ikke i Danmark skulle have fremmede tropper eller baser, og måske også for beslutningen om, at vi ikke skulle have atomvåben på dansk jord. Med hensyn til denne betragtning vil jeg dog godt røre alarmklokken. Jeg ser meget nødig, at dette synspunkt overskygger, hvad jeg anser for at være det centrale, nemlig at rent danske overvejelser om vores placering i det europæiske område måtte føre til nøjagtig det samme resultat: at det var uønsket, at vi i Danmark skulle have fremmede tropper og baser og a-våben opmagasineret. Ganske uanset om vi havde en Grønlandsaftale eller ej, ville det i hvert fald være mit partis synspunkt, at vi ikke skulle acceptere en sådan linje eller en ændring af linjen.

Det spørgsmål, som stilles i debatten, er: har installationerne i Grønland skiftet karakter? Så vidt jeg kan forstå, er der enighed om, at det har de ikke i teknisk henseende. De er blevet moderniseret løbende, men de har ikke i sig selv skiftet karakter. Så langt er der vist enighed.

Næste spørgsmål er: har de fået en anden funktion? Nej, siger forsvarsministeren, det har de ikke. De er delvis forældede, delvis overhalede af satellitudviklingen, men, siger forsvarsministeren, så længe den strategiske varsling ikke kan tilvejebringes sikkert ved